

Proof (*Prova*)

Autor: David Auburn.

Any de redacció: 2000

Editorial: Faber & Faber.

Personatges: Robert (uns cinquanta anys), Catherine (vint-i-cinc), Hal (vint-i-vuit) i Claire (vint-i-nou).

Espai: El porxo de darrere d'una casa de Chicago.

Argument: Catherine és una jove que ha passat els darrers anys vetllant pel seu pare, un matemàtic tan genial com mentalment inestable. Però, ara, amb la seva mort, s'haurà d'enfrontar a ella mateixa i descobrir fins a quin punt ha heretat les característiques del seu progenitor.

(*Pausa.22*) *Fitxer*

Comentari: *Proof* és el text que qualsevol dramaturg amb dos de dits de front voldria escriure. I no ho dic només perquè s'hagi traduït a gairebé qualsevol llengua normalitzada del món i hagi aconseguit un grapat de premis. No, no ho dic només per això.

A *Proof* hi ha la síntesis de molta saviesa narrativa. El seu treball en la creació d'expectatives és modèlic, d'una professionalitat dramàtica sorprenent, i la seva habilitat en l'elaboració de personatges i diàlegs mereixeria un estudi detallat. Queda clar que Auburn no és un periodista o un actor o un director que s'ha acabat passant a l'escriptura dramàtica. Auburn és un dramaturg d'ofici, i un de molt bo; probablement de la mateixa estirp que Jessica Goldberg (*Refugi*). De vegades, gairebé sembla que David Auburn hagi volgut fer un text perfecte, una obra imbatible pels quatre costats. Com si hagués sumat un per un tots aquells elements que el públic agrairà, controlant en tots els nivells possibles al seu receptor.

Proof satisfà l'afany de l'espectador per descobrir un món nou i fascinant, el dels matemàtics, de la mateixa manera que Charlotte Jones ens introdueix a l'astrofísica a *Humble boy* i Yasmina Reza juga amb la subjectivitat de la percepció artística a la menyspreada, però summament astuta, *Art*. Paral·lelament trobem la idea de la malaltia, de la compassió pel mal del protagonista, en aquest cas la demència, que ve acompanyada d'un refrescant cinisme, com en el cas de *Wit*, de Margaret Edson, i *The Baltimore waltz*, de Paula Vogel.

Proof també és un text connectat a la idea de l'herència, del passat que es manifesta reclamant un paper en el futur. Als Estats Units, potser pel fet de tenir una tradició inferior a la d'altres països, certs escriptors semblen voler equilibrar aquesta mancança tot fent aparèixer els fantasmes d'un passat obligatòriament recent. Una idea compartida amb anàlisis de la realitat nord-americana com *Àngels a Amèrica* de Tony Kushner i la sèrie televisiva *Six feet under*, del també dramaturg Alan Ball.

Òbviament, el problema de *Proof* seria que tots aquest elements no estiguessin cohesionats, però precisament és aquí on apareix la principal virtut de l'obra: la seva senzillesa aparent. *Proof* és un monstre de Frankenstein sense costures, amb un cutis impecable i capaç de fer un doble mortal damunt de l'escena sense fer-se miques.

El 16 de setembre es va estrenar als Estats Units l'adaptació cinematogràfica de *Proof*, després d'haver-se presentat en la secció oficial del Festival de Venècia, on va rebre una reacció discreta. El film, dirigit per John Madden (*Shakespeare in love*), està protagonitzat per Gwyneth Paltrow, l'actriu que va encapçalar el cartell de l'obra als teatres de Londres. La imminent estrena del film a la cartellera catalana suposa una nova ocasió per comprovar la difícil relació dels textos teatrals amb el cinema, però també un motiu per gaudir del talent de David Auburn, que signa el guió al costat de Rebecca Miller.

Esteve Soler